

Diarienummer: SUN-2025/381

Handläggare: Rebecka Persson, översiktsplanerare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Begäran om yttrande gällande koncessionsansökan för område i Mälardalen

Förslag till beslut

Samhällsutvecklingsnämnden antar förslag till yttrande daterat 2025-10-27.

Sammanfattning av ärendet

Vattenfall eldistribution AB har ansökt hos Energimarknadsinspektionen om en ny områdeskoncession för Mälardalsområdet. Ansökan är en del av arbetet för att stärka och förnya regionens elnät. Knivsta kommun som helhet ingår i ansökan.

Knivsta kommun ingår i dagsläget i områdeskoncession med anläggningsnummer 731ÖGT. En uppdatering av spänning i regionnätet bedöms inte utgöra en fråga av sådan riskkaraktär att områdeskoncession ska förvägras Vattenfall.

Ärendets uppkomst och historik

Energimarknadsinspektionen har inkommit med begäran om yttrande från kommunen. Sista svarsdatum för att inkomma med yttrande var den 14 november 2025. Knivsta kommun har begärt, och fått beviljat anstånd, att svara senast den 22 december 2025.

Vattenfall eldistribution AB har ansökt hos Energimarknadsinspektionen (Ei) om en ny nätkoncession för Mälardalsområdet i regionnätet med en lägsta spänning på 30 kV (36 kV konstruktionsspänning) och en högsta spänning på 40 kV (52 kV konstruktionsspänning). Knivsta kommun ingår i befintlig områdeskoncession med anläggningsnummer 731ÖGT som i dagsläget har en högsta tillåten spänning om 20 kV.

Koncessionsansökan innebär att Vattenfall kan uppdatera befintligt ledningsnät för att anpassas till dagens behov, samt utveckla nya ledningsdragningar för att möta framtidens elbehov. Vattenfall bedömer att flera av aktuella nät är gamla och att teknisk livslängd har passerat, samt att förnyelsebehovet är stort i aktuellt område för ansökan. Vidare bedömer Vattenfall att det krävs en uppgradering av befintliga 20 kV- och 30 kV-regionnät till 40 kV för att möta framtida behov av elförsörjning.

En nätkoncession för område i regionnätet ger däremot inte elnätsföretaget någon ensamrätt att bygga och driva ledningar inom området. Även andra elnätsföretag får bygga och driva ledningar inom samma spänningsintervall och inom samma område, men då i stället med stöd av nätkoncession för linje.

Om Ei beviljar ansökan kan Vattenfall Eldistribution AB bygga ledningar inom det angivna spänningsintervallet utan att ansöka hos Ei om nätkoncession för linje för varje ledning eller ombyggnation de behöver göra i området. En områdeskoncession ger alltså inte tillstånd till specifika ledningar och ledningssträckor. Om Ei beviljar ansökan om nätkoncession för område gäller den tills vidare.

Vattenfall Eldistribution anser att det är samhällsekonomiskt motiverat att bedriva befintliga och kommande 30 kV- och 40 kV-nät med stöd av områdeskoncession för regionnät. Att arbeta med processer för enskilda koncessionsansökningar för linjenät innebär ökad handläggning för inte bara nätägaren utan även övriga myndigheter och kommuner. Detta innebär insatser i resurssättning, tidsplanering och kostnader till följd av upparbetad tid för kommunen. Vidare innebär enskilda processer utökade ledtider för själva tillståndsprocessen.

Vid byggnation av nya ledningar med stöd av områdeskoncessionen behöver Vattenfall eldistribution AB följa gällande lagar och regler, som exempelvis miljöbalkens regler om samråd med länsstyrelsen och kulturmiljölagens bestämmelser om ingrepp i fornlämningar. En områdeskoncession innebär inte heller någon rättighet att nyttja annan fastighet för ledningsändamål. Det kräver en överenskommelse med fastighetsägare eller att Lantmäteriet fattar beslut om ledningsrätt.

Rättslig utredning

Lagstöd

En ansökan om områdeskoncession ska remitteras enligt 18 § nätkoncessionsförordningen (2021:808). Kommuner som berörs av ansökan är obligatorisk remissinstans.

Interna styrdokument

Översiktsplan (2017)

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

Beslut om att anta förslag till yttrande innebär inte någon ekonomisk påverkan i detta skede. Kostnader vid planering och anläggning av ledningar åfaller heller inte kommunen utan bärs av ledningsägaren.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Konsekvenser om beslutet inte tas

Om beslut om att anta yttrandet inte tas innebär det att kommunen inte hinner skicka in ett yttrande innan sista svarsdag. Energimarknadsinspektionen kan då inte beakta kommunens synpunkter.

Samlad bedömning

Förvaltningens bedömning är att det är nödvändigt att avge yttrande i frågan för att kunna lyfta de aspekter och perspektiv som kommunen anser som viktiga. Vidare innehar Vattenfall redan i dagsläget områdeskoncession i kommunen, och förvaltningens bedömning är att en justering av spänning inte innebär en riskfråga av sådan karaktär att kommunen ska verka för att arbete med elnätet bör ske i enskilda processer för linjekoncessioner. Linjekoncessioner innebär merarbete i tid, kostnad och resurser till följd av handläggning även för kommunen.

Vattenfall eldistribution AB bedömer att det inte blir någon ytterligare påverkan på miljön till följd av den planerade spänningshöjningen av näten eftersom mycket av arbetet planeras att utföras i samband med förnyelse av befintliga nät som redan är trädsäkra. Förslaget till yttrande instämmer i denna bedömning, men lyfter vikten att göra nya bedömningar när justeringar av befintliga ledningar frångår befintlig ledningskorridor samt vid nyanläggning.

Förslaget till yttrande lyfter även vikten av att beakta värden som inte har lagskydd, exempelvis kommunalt utpekade värdeområden för kulturmiljö och anlagda rekreatiionsstråk. Vidare lyfter förslaget till yttrande vikten av att samråda med både berörda fastighetsägare och kommunen om framtida bedömningar och i fortsatt arbete, exempelvis planering och projektering.

Ansvariga myndigheter har inte ansett att det går att fastställa något rikt- eller gränsvärde för magnetfält. Däremot finns det uppsatta principer som arbete med elnätet bör följa. Knivsta kommun lyfter i förslag till yttrande att dessa principer ska följas med marginal för att minska eventuell negativ påverkan, framför allt på bostäder samt förskola och skola.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Ansökan med tillhörande underlag bifogas i komprimerat format på grund av sin storlek. Filer i originalstorlek återfinns på www.ei.se, sökväg 2025-103509 (ärendenummer).

Tjänsteutlåtande 2025-10-27

Förslag till yttrande 2025-10-27

Begäran om yttrande till berörda kommuner enligt sändlista 2025-10-10

Ansökan 2025-103509 2025-06-30

Översiktskarta 2025-103509 2025-06-30

Koncessionskarta och detaljkartor s. 1-13 2025-08-18

Koncessionskarta och detaljkartor s. 14-27 2025-08-18

Koncessionskarta och detaljkartor s. 28-41 2025-08-18

Koncessionskarta och detaljkartor s. 42-55 2025-08-18

Koncessionskarta och detaljkartor s. 56-62 2025-08-18
Koncessionskarta och detaljkartor s. 63-77 2025-08-18
Koncessionskarta och detaljkartor s. 78-92 2025-08-18
Koncessionskarta och detaljkartor s. 93-107 2025-08-18
Koncessionskarta och detaljkartor s. 108-122 2025-08-18
Koncessionskarta och detaljkartor s. 123-125 2025-08-18
Komplettering 2025-103509 2025-10-01

Beslutet skickas till

Akten
Plan- och geodataenheten
Plan- och geodatachef

Jenny Rydåker
Samhällsbyggnadschef

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐

Nej ☒

2. Hur har barns bästa beaktats?

Ja, kommunen lyfter att skyddsavstånd till elledningar och hänsyn till magnetfält ska tas med marginal, framför allt vid bostäder samt förskola och skola.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

Det bedöms inte finnas några förutsatt att hänsyn enligt punkt 2 tas.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☒